

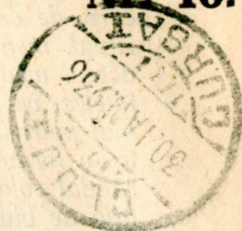
Flori de erin

REVISTĂ FEMENINĂ

Anul IV.

Nr. 10.

BCU Cluj Central University Library Cluj

CUPRINSUL:

Nașterea lui Isus — — —	Canonic Emil Bran
1 Decembrie 1918 — — —	Elena Pop Hossu-Longin
Filosofia Crăciunului — — —	Dr. Irina Berinde
România Mare — — —	Petre Dulfu
Cel ce se credea fără păcat	Al. Lascarov-Moldova
Crăciunul — — —	A. G. Delafintinele
Pe marginea unui centenar	Arhidiacon A. Băliba
Din album — — —	Livia Rebreanu-Hule
Nașterea Domnului la granița	
de Vest — — —	N. Trăistaru
Măicuții mele — — —	V. Flueraș
Femeia vrednică — — —	Dr. Teodor Potcaș
Ziua Unirei — — —	Mihail Robu
Gânduri de Crăciun	Prof. C. Andrea
De 1 Decembrie — — —	Dumitru Mercea
Alb și negru — — —	Tincuța Murguleț
Colindă — — —	V. Gr. Si
Plinirea vremii — — —	Prof. A.
Bibliografie — — —	
Posta Redacției — — —	
Posta Administrației — — —	

Biblioteca Universitară

Cluj

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: ȘIMLEUL-SILVANIEI.

Scopul Revistei:

Să apere tineretul feminin — și femeia — de imoralitatea pe care o propovăduiesc scrierile rele, luptând, în același timp, împotriva celor ce vor ataca „singura morală adevărată”: **morală lui Hristos.**

Să vestească necontenit, cu ori ce sacrificii, deviza Țării Românești: „**Nihil sine Deo**”, **Sfânta Tereza de Prunc** și **Pruncul Iisus**: pe care, agenți periculoși ai Masoneriei-distrugătoare de neam, o calcă în picioare: în școli, ca și în celelalte instituții de stat.

Să sădească și păzească „florile de crin” — simbol al nevinovăției și-al curățeniei sfinte — în inimile tinere. De aceea „Flori de crin” se va și sili să fie:

pentru **fete**, care, trebuind să se avânte în mijlocul lumii pline de pericol (ca și studențe, învățătoare, etc.), și vor vrea să rămână întotdeauna curate și nepătate, o călăuză dreaptă și sigură.

pentru **sofii**, care vreau să devină „ingerul păzitor” al familiei, o sinceră povățuitoare.

pentru **mame**, care vor vrea să-și crească fiii în frica lui Dumnezeu și să dea fetelor o bună educație, cea mai creștinească sfătuitoare.

Redactor:

P. Teofil A. Bălibanu.**Sfânta Tereza de Pruncul Iisus:**

Roagă-te pentru noi!

Colaborator intern:

Cornel Andrea.**Colaboratorii:**

Elena Dr. Aciu, Ion Agârbiceanu, Aurel Aldea, Dr. Ion Banea, Antoniu Bălibanu, Ion Berinde, Dr. Irina Berinde, George Bota, Emil Bran, Dr. Nicolae Brînzeu, Vera Calangiu, M. Theodorian-Carada, Ion C. Cătușeanu, Pr. Toma Chiricuță, Dr. Simeon Chișiu, Prof. N. Comșa, Augustin Cosma, Dr. Ilie Dăianu, A. G. Delafintinele, Petru Dulfu, Filotea Dumbrava, Nicolae Fântânariu, Dr. N. Flueraș, Prof. Iosif Frollo, Gala Galaction, P. Ion Gârleanu, Dr. Ion Georgescu, Ovidiu Hulea, Alexandru Ionel, Al. Lascarov-Moldovanu, Dr. Titus Malai, P. Teodor Matei, Dumitru Mărgineanu, P. Ireneu Merloz, Tincuța Murguleț, Dr. Domenic Neculăeș, Prof. Dum. Neda, Vintilă Petrescu-Vrancea, Elena Pop Hossu Longin, Septimiu Popa, Olivia Poruțiu, Pr. Căpitan Dr. T. Potcaș, Dr. Emil Precup, Livia Rebreanu-Hulea, Mihail Robu, Florica Sabadășiu, Pr. Dr. Coriolan Sabău, Valeriu Gr. Sima, P. Dr. Al. L. Tăutu, N. Trăistaru, Sabin G. Trușia, Sorica Vlădescu, Prof. Ioan Vultur.

Administrator:

Cornelia Petrișin.

Redacționale: In coloanele revistei — pe lângă colaboratorii numiți — vor mai putea scrie toți aceia, care, de dragul Mântuitorului-Iisus, al Bisericii și al Neamului, vor vrea să pună o petricică la Templul Spiritual, menit a fi clădit, în inimi românești, pentru mai mare slavă a lui Dumnezeu și binele acestei Țări. De aceea, nizuintele începătorilor nepretențioși, vor fi respectate și tratate cu multă bunăvoință. Redacția însă, bineînțeles, își rezervă dreptul de a modifica, centralizându-se în Biblioteca Revistei, într-o singură la Redacție, ca să fie cât mai potrivite scopului marelui al Revistei. (Cele nepublicate se distrug.) Sunt preferate articolele care privesc, în vre-o formă, educația spirituală a femeii. De asemeni cele scurte, scrise cîteț și numai pe o parte a hârtiei. În rândul colaboratorilor vor mai putea fi introduși aceia, pe care, Conducerea Revistei, după colaborări efective, va afla de bine să-i introducă, fără ca să fie nevoie să se ceară aceasta.

Administrative: Abonamentul anual este 120 lei. Abonament de încurajare 300 lei. Pentru studențime 100, iar pentru societăți 200. Cei ce plătesc anticipat (în luna Ianuarie a fiecărui an) plătesc, de asemenea, numai 100 lei.

Schimbarea domiciliului rugăm să ni-se comunice imediat.

POSTA REDACȚIEI

Tuturor colaboratorilor, abonaților și cititorilor noștri vechi și noi, cu aceeași creștinească și românească dragoste, le dorim, ca Nașterea Mântuitorului Lumii, să le fie spre cerească mântuire, iar Anul nou să le aducă, pacea lui Hristos, împreună cu multe bucurii, fericire și sănătate.

Numărul prim al anului cinci, care urmează, nădăjduim, va aduce multă bucurie cititorilor. În el vom publica frumoase articole ale distinșilor colaboratori: Ion Gârleanu, Dr. Ilie Dăianu, A. Cosma, N. Fântânariu, Dr. Poteaș și alții.

În rândul colaboratorilor noștri distinși și iubiți a intrat — precum unui cititor, credem, au și băgat de seamă — venerabilul scriitor veteran: Dr. Ilie Dăianu și tânărul, dar însuflețitul și zelosul director al ziarului „Hotarul” din Carei: N. Trăistaru.

Cu numărul următor vom începe publicarea unei serii de articole, asupra celei mai active case-călugărești pe care o avem pentru lumea feminină românească: „Sf. Maria”, cu sediul principal la Blaj.

Posta Administrației.

Notăm, cu obicinuita mulțumită sinceră, numele celor, cari, prin pățirea regulată a abonamentului, contribuie la clădirea templului spiritual ce vrem să-l înălțăm lui Iisus — născut în Viflaim și restignit în Ierusalim — spre ridicarea femeii române, și, prin ea, spre binele scumpei noastre Români:

	Lei
Dna Felicia Anastasiu Turda	240
Dra Iulia Gergely Ghimeș-Făget	120
Dna Veturia Dr. Gligos Turda	130
Dna Valeria Iosof Turda	120
Soc. bis. lit. Alexi Sincăi Cluj	80
Prot. Ștefan Bușita Beclean	120
Dna Elena Hulea Galda de jos	120
Dra Livia Pop Armenis	120
DI. Dumitru Săăgean Brăila	100
Dna Veturia Bocu Satu-Mare	120
DI. Ghiță Cutuș Turda	100
DI. Dr. Eugen Rusu Sanatoriul Geoagiu	120
Dr. Ioan Popoviciu	120
Maior Eugen Mihalache	120
Prot. Valer Goron Geoagiu	120
Preot Victor Boea Cigmău	120
Dna Didina Marin Sanatoriul Geoagiu	120
Dra Aurora Driseu	120

Dra Marna Constantinescu	100
Dra Elvira Nagfel Sanatoriul Geoagiu	120
Dra Iuliana Palea	100
Dra Hortensia Timuș	100
Dra Maria Cue	100
Dra Elena Mixichi	100
Dra Elena Morărescu	100
Dna Arestita Nicolescu	100
Era Leontina Motenlan Branștea	100
Dna Florica Petri Orăștie	120
DI. Dumitru Grigorescu San. Geoagiu	120
Dna Gizela Poenar	120
Dna Emilia Enghis, inv.	120
Dra Ecaterina Pereni inv. Ip	120

Micul Copilaș, născut în Viflaim, ca să ne răscumpere din robia păcatului, tuturor, să le răsplătească înmîit.

Nașterea lui Hristos.
Să le fie spre folos!

Prea Cuvioasei: **Sora M. Lucia** — Sanatoriul Geoagiu. Am primit banii. Vă mulțumim pentru grija deosebită pe care o purtați Revistei noastre. Noi, nu putem face altceva, decât să rugăm pe Bunul Copil-Mântuitor să vă răsplătească cu neprețuitele-i haruri cerești.

Dumnezeu să vă binecuvînteze!

FLORI DE CRIN

REVISTA FEMENINA

NIHIL SINE DEO

REDACTOR RESPONSABIL :
P. TEOFIL A. BĂLIBANU

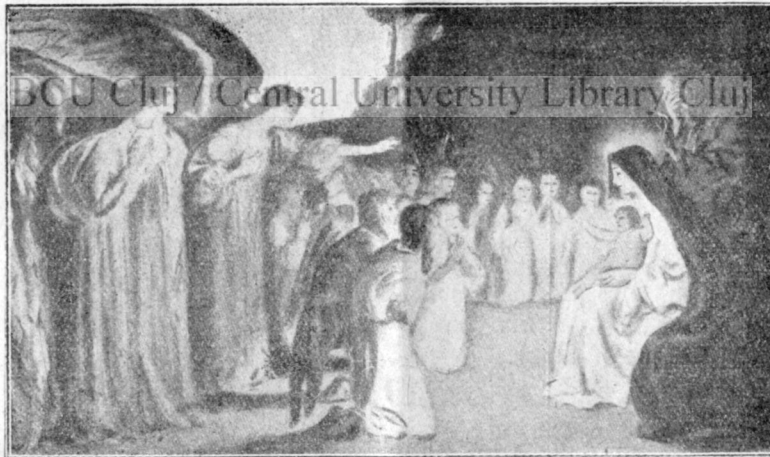
LĂUDAT SĂ FIE ISUS

NAȘTEREA LUI ISUS.

La „plinirea vremii“ se ivește o zi fără pereche în viața omenescă. Dumnezeu sălășluit în pruncul Isus, se naște din Preacurata Fecioară, Dumnezeu adevărat, cuprins în corpul neputinciosului Copil, și om adevărat întru toate asemenea nouă, afară de păcat. Vine, ca să plătească datoria noastră, până la ultima centimă, către Dumnezeu; să ne scape din robia diavolului și să ne facă iarăși părtași împărăției Sale cerești. „Așa a iubit Dumnezeu lumea (neamul omenesc) încât și pe Fiul Său cel unul născut l'a dat, ca tot cel ce crede întru dânsul, să nu piară, ci să aibă viață de veci“ (Io. 3. 16).

Răscumpărătorul lumii coboară de pe scaunul măririi Sale și se așează în sinurile Preacuratei Fecioare, din care se concepe Dumnezeu adevărat și om adevărat. Să naște în umilință și în lipsă, al nimănui și al tuturor, spre ridicarea unora și spre căderea altora.

Păstorii aud glasul ingeresc și fără întârziere aleargă la grajdul cu iezele binecuvântată. Filozofii dela Răsărit privesc steaua mântuirii și cu dulci simțimente de nădejde fericoare, pleacă, împovărați de daruri, în căutarea Răscumpărătorului făgăduit la întemeierea lumii, și, aliat se închină cu împărătească

După căderea Protopărinților, Dumnezeu a lipsit neamul omenesc de grația slințitoare și l'a lăsat în voia sa și a stăpânitorului sau fățarnic. Urmarea a fost: pierderea cunoștinței lui Dumnezeu, viața animalică, împietrirea inimii, întunecimea minții și închinarea la dumnezei streini. Până când și poporul ales de Dumnezeu ca să-i păstreze cunoștința s'a abătut dela poruncile Lui și nu odată a rătăcit și acesta dela fața Sa, închinându-se idolilor. Înțelepciunea minții și cultura păgână s'a mărginit în căutarea fericii și a desfătărilor pământești: „Să mâncăm, să bem, să ne veselim, căci după moarte să sfârșesc toate plăcerile“.

Sărmanul om, coroana făpturilor, însuflețit după chipul și asemănarea Creatorului său, cum s'a desfigurat în societatea infernală, de care nu era chip să se desfacă prin propriile sale puteri!

Mila și iubirea lui Dumnezeu, însă, a fost — și nu înceată a fi — neasemănat mai mare decât căderea omenescă.

supunere Celui născut între dobitoace.

Dorința mântuirii sufletești, cunoașterea decadenței lor și așteptarea cu sete a împlinirii făgăduinții Tatălui ceresc, îi umple de credință, de nădejde și de iubire către Mesia trimis. Nu-i tulbură nici pe un moment împrejurarea că îl găsesc între dobitoace.

Și păstorii și filozofii îl văd și i-se închină cu umilință.

Irod țese planul infernal, ca să ucigă pe toți pruncii dela doi ani în jos, cu gândul hain, că va omori și pe micuțul din grajd...

Dar, intrupat odată Dumnezeu între noi, își urmează cursul vieții sale pământești, ca să ne învețe a trăi pentru mărirea lui Dumnezeu și pentru fericea de veci.

Evangeliiile și cărțile Sfinților Apostoli sunt cele mai strălucite icoane mărturisitoare ale iubirii și ale milostivirii dulcelui Isus; mai sunt, aceste, și filosofia vieții fericoare, în care, tot omul își găsește liniștea sufletească, pacea și înțelegerea bună.

Hristos se naște departe de căminul părintesc, în iezlea unui grajd cu vite. Nu supără pe nimeni cu nașterea sa. Nu așteaptă dela nimeni nimica. Irod însă, îl dușmănește și pornește războiul de extirpare în contra Lui.

Noi cunoaștem sfârșitul acestui războiu. Știm cum a perit Irod și ne închipuim cum vor pieri toți războinicii cu Dumnezeu, toți irozii, cariucid mii de suflete prin desfrâu. Și nu ne mirăm, căci Isus a mărturisit despre sine că, a venit spre ridicarea și spre căderea multora.

Credem în nașterea lui Isus și în mântuirea ce ne vine dela Dumnezeu? — Ne-am pus de-a dreapta Lui, spre ridicare.

Credem numai din obicei? — Ne găsim în stânga Lui, spre căderea în abizul infernal.

Irod s'a temut de pruncul Isus și a căutat să scape de el, dar a căzut învins. Irozii din zilele noastre nu se tem de Isus și totuși caută să scape de el, dar vor cădea învinși.

Emil Bran.

1 DECEMVRIE 1918...

1 Decembrie! Ce amintiri glorioase și mărețe ne evocă acest dat strălucit, în sufletele noastre, a tuturor celor ce am avut marea fericire de a trăi clipele acele de înălțare și istorică pomenire, cari au înfăptuit unitatea noastră națională și ne-a așezat stăpânirea peste România Mare, pe veci una și nedespărțită.

La praznicul mare și sfânt, trimis de Dumnezeu poporului său românesc, ca izbăvire pentru multele sale suferințe seculare, Românii din patru unghiuri, au năvălit furtunos la Alba-Iulia, cetatea duioaselor și glorioaselor noastre amintiri, ca să mărturisească în fața lumii întregi, că un popor de străvechi tradiții, își ia în stăpânire, ca moștenitor legitim mândra și superba Dacia-Felix, întemeiată de legionarii împărătești a divului Traian, aici, în răsăritul Europei.

Răsunetul acelei zile de veșnică pomenire, a adunat, în chip fulgerător, tot norodul românesc la Mecca românilor; popor, vlădici și cărturari, să depună juruița solemnă, că vor fi pururea vrednici stăpânitori ai Țării făgăduinței, eluțată prin eroismul oștenilor unui Rege viteaz și înțelepciunea marilor patrioți ai Țării.

Acea zi măreață a fost proba viguroaselor aptitudini a poporului românesc, că, atunci când este vorba de soarta sa vitală, știe să fie una și nedespărțit, dela vlădică până la opincă și că nu este putere pământescă, care, să-l clatine, când stăpânește principii menite să apere și încercuiască ființa și legea sa românească.

Aici cerbicia și fanatismul nobil al poporului nostru nu cunoaște tergiversări. Își apără și asigură, ființa sa, cu toată mândria ce o păstrează prin conștiința că, obârșia sa etnică, are îndepărtate și trainice rădăcini, în solul binecuvântat al Țării sale.

De aceea, ziua noastră de sfânt praznic național, de 1 Decembrie, pe lângă că va fi un symbol măreț, ne mai asigură și marea mângăere că solidaritatea neamului nostru e indistructibilă și formează, deci, cea mai îndreptățită cheazășie, că, hotarele țării vor fi păzite pe vecie de dragostea inflăcărată și conștiința dârză a unui popor, care-și iubește mai mult decât vieța, legea și ființa sa românească.

Fie, ca amintirea zilei de 1 Decembrie 1918, să fie pururea intipărită în inimile noastre, ca în clipele acele solemne, când, nemuritoarele umbre ale viteazului Mihai și a mucenicilor Horia, Cloșca și Crișan, au plutit asupra măreței adunări de întregire națională, și, să fie vestitoare generațiilor viitoare, că un popor atât de conștiu de chemarea sa, va stăpâni pururea mândrele plaiuri pe cari le-a proclamat cu atâta solidaritate și sublim elan, în acea zi, de sfântă sărbătoare...

Alba-Iulia și adunarea din 1 Dec 1918, va fi, pentru toate veacurile viitoare, o strălucitoare apoteoză a epopeei noastre naționale!

Elena Pop Hossu-Longin.

FILOSOFIA CRĂCIUNULUI

Să scriu despre Crăciun ceva, mi-e aproape imposibil. Înaintea Crăciunului, totdeauna, dar azi, mai mult ca oricând, elemente eterogene se deșteaptă în sufletul meu și eu ca un străin privesc tendința lor de a se ridica la suprafață, întrebându-mă: care, din aceste, este într'adevăr proprietatea mea? Principiile cărei filosofii mă conduc? În greutățile vieții dela care sistem filosofic câștig forță de rezistență? Izvoarele mele întăritoare sunt din domeniul misticismului, sau filosofia rațională ori aceea realistă mă ajută să nu mă rănesc în conflictele între eul meu și viață?

Și nu-mi pot răspunde. Câteodată privesc lucrurile cu optimism mândru, iar altădată, și mai de demulte ori, pesimismul își falfăie aripile lui negre, în jurul meu. În acest moment, mă simt tare, în clipa următoare mă cuprinde nespūsă îngrijorare și neliniște, ca reculegându-mă imediat curajoasă să privesc viața.

Iar în adâncul sufletului meu, ca o scânteie se ascunde povestea Crăciunului copilăriei mele. Când, în amurgul zilei de Decembrie, mă gândesc la Crăciunul care azi-măine bate la ușile noastre, simt cum această scânteie începe să crească și crescând-crescând devine stea strălucitoare care îmi arată drumul spre Betleem.

Deja este pe cer, și revărsând lumina ei asupra mea, îmi luminează sufletul întreg și cu putere magică îmi atrage toată ființa, ca să o urmez până la ieslele din Betleem, din care un Copil îmi zâmbește, umplând inima mea de fericire ne mai simțită. El este Isus, Dumnezeuul jertfei și al iubirii.

Mă privește cu ochi divini și ochii lui gonesc din sufletul meu orice ezitare și orice îndoeli. Imi văd drumul întreg clar înaintea mea. Femeia albă, care se apleacă, — pare că sub povara însemnătății clipei — asupra Copilului, simte că, pentru ea, s'a început calea jertfei, a durerii și a fericirii. Fiecare privire a ei, cu care îl învălește pe Copil, e adorație și sublimă iubire.

Iar eu, nu știu cum, dar uit toată filosofia, de care m'am ocupat vreodată. Înțeleg acum, că dela acest Copil trebuie să învăț singura filosofie: aceea, a jertfei și a iubirii. Din cântecul îngerilor înțeleg, că, pacea numai oamenilor iubitori și jertfitori este promisă.

Simt, că filosofia Betleemului e cea adevărată. Aceasta e izvorul tuturor răbdărilor și țărilor. Filosofia jertfei și a iubirii, filosofia Crăciunului.

Dr. Irina Berinde.

ROMÂNIA MARE.

(Dec. 1918.)

O, ce zile de avânt,
De 'nălțare, de 'nviere!
Al robiei lanț e frânt.
Iacă, tirania... pierе!

Pe pământul strămoșesc
Liberi își dau mâna frații...
De azi nu-i mai despărțesc
Molna, Prutul... nici Carpații!

Românescul tricolor,
De la Nistru pân' la Tisa,
Fâlfâie biruitor...
Visul împlinitu-ni-s'a!

La un loc tot Neamu-i strâns,
Intr'o largă Românie...
Veacuri lungi, de jale-am plâns;
Plângem azi... de bucurie!...

(Din cartea „Visuri împlinite”)

P. DULFU.

Cel ce se credea fără păcat.

— „Eu n'am nevoie de mântuirea lui Iisus, de vreme ce nu mă știu cu păcat...” îmi zicea odată un prieten, care, — în adevăr — ducea o viață potolită, nestingherit de nimeni, și nefăcând răul.

I-am răspuns:

— „Numai singur Iisus este fără păcat... Noi, ceștilalți, oamenii, avem sumedenie de păcate...”

— „Oricum, eu nu mă simt păcătos...”

— „Dar eu te voi întreba — și vei vedea că se găsesc și la tine foarte multe păcate...”

Prietenul consimți.

— „N'ai fost niciodată mânios?”

— „Cine nu-i niciodată mânios, în viața lui?”

— „N'ai ocărât niciodată, — n'ai înjurat, — n'ai blestemat. — și nici n'ai bârfit?”

— „Cinstit vorbind, trebuie să mărturisesc că am făcut și fac și de acestea...”

— „De câte ori ai înșelat pe prieteni, călcându-ți cuvântul?”

— „De sigur, câteodată, am făcut și de acestea.”

— „Dar minciuni de câte ori ai spus?”

— „Recunosc că de multe ori...”

— „Pe cel sărac și pe văduvă ai ajutat?”

— „Destul de rar.”

— „Pe nevastă n'ai înșelat-o niciodată?”

— „Hm!... îmi vine greu să răspund la aceasta...”

— „Dar în faptele tale, ai fost totdeauna în suflet acelaș cu cel de pe buze?”

— „Asta e adevărat, — de multe ori...”

— „Dar lăcomie de bani n'ai avut?”

— „Ba da...”

— „Dar invidie, dar mândrie de sine, dar clevetire, dar vorbă deșartă, dar pornire de asuprire și de nedreptățire?”

— „Și de acestea...”

— „Dar beție n'ai făcut niciodată?”

— „Adeseori...”

— „Dar pe Dumnezeu nu l-ai luat în deșert niciodată?”

— „De multe ori...”

— „Jurământul nu ți l-ai călcat niciodată?”

— „De câteva ori...”

— „La crâșmă ai fost?”

— „Mult...”

— „Dar la biserică?”

— „De loc...”

— „Cărți joci?”

— „Foarte des...”

M'am oprit, întristat, și l-am întrebat pe prietenul meu, cel, care se credea fără păcat:

— „Și toate acestea ce sunt, dragul meu, decât grele și urâte păcate?!...”

Prietenul tăcea, tulburat.

Adăogai:

— „Ce crezi? Dacă n'ai ucis om și dacă n'ai furat e de ajuns să te crezi om fără păcat?... Și încă: sunt sigur că, în fundul conștiinței tale zac câteva păcate și mai grele de cât cele pe cari mi le-ai mărturisit?!”

— „Cine ți-a spus?” — ridică prietenul glas surprins cătră mine.

— „Cine? Siguranța păcătoșeniei noastre.”

Tăcurăm amândoi.

Prietenul oftă adânc.

Îi spusei:

— „Știu: nu ți-ai pus întrebările, — de aceea te credeai fără păcat, — sau, dacă ți le-ai pus, te-ai ferit să răspunzi...”

„Așa este, — așa este...”

Șimții peste pumnul meu, o mână caldă. Când ne-am privit, am văzut în ochii prietenului meu, dorința iertării.

Acuma era scăpăt, de vreme ce nu se mai credea fără păcat.

Al. Lascarov-Moldovanu.

Crăciunul.

*Crăciunul vechiu, Crăciunul vieții
Plecat în lume după pace,
Imparte'n vraja dimineții,
Nădejdi în casele sărace.*

*Din sat în sat, din vale'n vale,
Trecând meleag după meleag,
Cu pașii obosiți de cale,
Sosește tainicul moșneag.*

*Aduce soare și iubire,
Noroc mai mult, mai sfânt, mai lin;
Flori albe, flori de mântuire,
Cu cer mai larg și mai senin.*

*Printre zăpezi nestrăbătute,
Pe dealuri și prin munții goi,
Cu pletele de vânt bătute,
Dă vreme, vremii de apoi —*

*Orașele cu răni pe frunte,
Cu rătăcirii și cu păcate,
Se'nchină neputând să-nfrunte
Moșneagul plin de bunătate.*

*In satele cu haină nouă,
Trag clopotele lung și cântă —
Sânt rupte urile în două
Și roua ochilor se svântă.*

*Sânt moarte morțile durerii,
S'aprind noi candelile pe cer,
Și toate nopțile vegherii
În noaptea asta sfântă, pier.*

*Troene mari, nemărginite,
Se'naltă la poteci, mereu,
Și'n anii viselor trudite
Se naște-un om și-un Dumnezeu.*

*Copilul mic cu ochi de stele
Surâde inimilor plânse,
Și besnele-asteptării grele
În vechile colinde-s stânse.*

*De astăzi, omenirea 'ntreagă
Cu Moș Crăciun se înfrățește,
Că noaptea asta o desleagă
Din ura care-o năruește.*

*Cu pași trudiți, cu rouă-n pleoape,
De-atâta lungă rătăcire,
De două mii de ani, aproape,
Aduce-n lume mântuire.*

*Răsar în viața-nfrântă zorii,
Poveștile surâd la geamuri —
Cu Moș Crăciun, colindătorii,
Duc pacea sfântă între neamuri.*

A. G. Delafintînele.

Pe marginea unui centenar: Gheorghe Pop de Băsești.

(Sfârșit.)

A luat parte la înființarea institutelor de credit „Albina” din Sibiu în 1872, mai târziu, în 1887 și anii următori, băncii „Silvania” din Șimleu, împreună cu vicariul Barboloviciu, cu vestitul financiar Andrei Cosma și alți bărbați de elită a Românilor de pe acele timpuri; apoi, la înființarea băncilor „Sătmăreana” din Seini, „Sălăgiana din Jibou, „Chioreana” din Șomcuta etc. fiind totdeauna în fruntea întreprinderilor, cum a fost și înființarea despărțământului „Sălăgian-Chiorean” al Asociațiune transilvane pentru literatura și cultura poporului român; ceea ce a „Reuniunii Femeilor Române Sălăgiene” a „Reuniunii învățătorilor români sălăgeni” în frunte cu reunitul pedagog de pe vremuri Gavrița Trif și alți aleși ai neamului.

Vremuri mari, vremuri de mari prefaceri suflești au fost acestea, că și bărbații de pe atunci au fost mari: desinteresati, neavând alt ideal decât binele Neamului Românesc. Un alt merit mare-românesc și-a câștigat prin: patronarea învățătorilor români din Sălăgiu și Chior, pentru ca să nu și maghiarizeze școala și elevii din școală. Ce să zic apoi, despre ajutorarea multimei de elevi de liceu, studenți universitari români și de pe la diferitele academii? (A și pățit-o odată cu un student jurist căruia i-a promis, că pe terminul pus îi va trimite o sumă mai mare de bani ca să facă doctoratul; trecând însă termenul și nesusindu-i doctorandului banii, acela i-a scris în termeni nu chiar măgulitori, mi-a dat-o răzând să o citesc). O mare grijă a purtat iarăși de bolnavii din sat, ba chiar și jur, trimițându-le mâncare bună și vin, ba, la epidemii, castelul lui era și farmacie gratuită. Apoi, cu toate că ducea economie de model, avea timp pentru toate. Era un mare cruțător, căci altfel nici nu ar fi putut, ca din vre-o 500 jughere moșie, ce moștenise dela tatăl-său fie iertat, să lase Mitropoliei de Blaj, aproape 4000 jug. din cari, firește, s'a expropiat o f. mare parte. În ceea ce privește ospitalitatea lui, nu avea margini. Avea o gentilă atențiune față de toți, cecece de altfel atât de frumos a descris fostul director și redactor al „Familiei” din Oradea, Iosif Vulcan, în epilogul adunării generale din Șimleu-Silvaniei, apărut în anuarul V. al „Societății pentru fondul de teatru român” de pe anii 1901—1902. Dar ziua le Sf. Gheorghe! În fiecare an era praznic atât pentru țărani cât și pentru intelectuali, cari își dădeau întâlnire la tusculanul lui venind din depărtări; Năsăud, Bistrița, Dej, Șimleu, Zălau, Tășnad etc. ca să-l sărbătorească pe sărbătoritul nostru bărbat.

În anul 1905, la insistința tinerilor de atunci, în frunte cu Dr. Aurel Vlad, s'a decis a se abandona pasivitatea, care a fost încă mai înainte vreme frântă de „feciorul popii de Voila” Dr. Nicolae Șerban un român pronunțat în era maghiară, fost prefect al Sălăgiului vre-o câțva timp după unire, a candidat deci Gh. Pop de Băs. la Ceu. Erau însuflețiți românii din Sălăgiu până la delir, iar sămânța lui Arpad Levi, maghiarizării și-au fost pierdut capul. De aceea, călăii unguri și-au organizat o mare ceată de bătăuși electorali, cari au lovit în cap pe mulți dintre „popii valahi”, între cari se poate mândri și subsemnatul, care, puțin a lipsit că nu și-a pierdut ochiul stâng. Tot așa pe păr. Marcu Ioan din Giurtelecul-Hododului, pe cel din Motiș și

alții, ba chiar și pe țărani mai de frunte. Au chiar omorît pe țăranul N. Botiș, fruntaș din Năpradea, care a și fost îngropat în cimitirul din Nădișul român, un sat în apropierea Cehului.

În 1906, când din nou au fost alegeri la Ceh, nu mult a lipsit că n'a fost ucis marele Gh. Pop de B., care a și fost lovit în cap cu un drug de fier.

În 1910 și 1912, când premierul de atunci al Ungariei, Ștefan Tisza, fiul fostului primministru de pe vremuri; cel cu deviza „sub picioare naționalitățile“ a început tratările cu bărbații distinși ai românilor: Dr. I. Maniu, Dr. Vaida, — care avea multă trecere la principele moștenitor Francisc Ferdinand —; una după alta soseau și la Băsești epistolele din cabinetul primministrului „Tisza Pista“ imbiindu'l pe Gheorghe Pop de Băsești, ca pe președintele partidului național român, cu diferite încredințări ademenitoare. Căci, de noi, de români, se temeau ungrorii mai mult, deoarece Sârbii și Slovacia nu se afirmau atât de mult, ca noi Români, căci, cu deosebire noi amenințam cu rupere de Pesta, de Ungaria.

În anul 1912 își face a 2 oară testamentul — la care Dr. Teodor Mihali și subscrisul i-am fost martori — testându-și întreaga sa avere mitropoliei de Blaj, ajutând și atunci cu o mare sumă de bani gimnaziul din Blaj și făcând un frumos lăsamânt și pentru „Căminul Gheorghe Pop de Băsești“ de pe lângă liceul din Șimleu. Numai repararea și reînnoirea radicală a frumoasei biserici din Băsești, pe Gh. Pop de B., — care știe să jertfească spre scopuri pii — l-a costat, pe acelea vremuri, peste zece mii floreni.

A izbucnit, apoi, din scânteia dela Serajevo focul înfricoșat al războiului mondial care a cuprins jumătate lumea și din care Români — pe prețul uriaș alor peste 800.000 de martiri — au eșit biruitori.

Pe acelaș Gheorghe Pop de Băsești — în fine — l-am văzut prezidând adunarea cea mare dela Alba-Iulia (1 Decembrie 1918) adunarea de unire a tuturor românilor din Ardeal, Maramureș, Crișana și Banat, ca, apoi, în 23 Februarie 1919, după neîmplinirea nici alor 3 luni, să adoarme lin, dar ca a 3-a zi să fie petrecut la groapă de gloanțele Săcuilor turbați cari erau dincolo de linia demarcațională.

Neuitatule Bade Gheorghe! Pentru Români vei fi în veci acelaș: mare și nemuritor „Om“ care te-ai jertfit toată viața pentru binele oropsitului Tău popor! Nu-ți vom uita în veci figura ta de profet ci ne-o închipuim mereu cum putea să fie când, — după ce Băseștii au ajuns în mâinile Românilor — ai zls, ca și Bătrânul Simeon, „Acum slobozește, Doamne, pe robul Tău...“ — Și, Domnul, de fapt, te-a și slobozit!... Dormi — pe veci al nostru „Bade Gheorghe“ — liniștit, căci visul, pentru care ai luptat o vieață întregă, ți-l-ai văzut cu ochii!...

P. Antoniu Bălibanu.
fost preot al Băseștilor.

„E jale multă 'n Țară,
„Căci streinul e stăpân;
„Cerșetor, la el acasă,
„A ajuns bietul Român.“

Din albumul

TUȚICHII...

De câte ori privesc, cu drag,
Ghirlanda de nepoate,
A inimii svăcniri îmi spun
Cât le iubesc pe toate.

Un „ce“ aparte este ascuns
În ochi la fiecare;
Ce le 'mprumută-un farmec sfânt...
— Ori numai mie-mi pare!?

... În ochii tăi albaștrii-a scris
Un inger cu o rază...
Lumina-i fără de apus
Și fruntea-ți încadrează.

Încât adesea te zăresc
Gătită într'o casă.
Dar peste care curge alb
Voalul de mireasă...

... În zare zidul unui schit
Și-o horă la răscruce...
— Tu, dragă, oare-ai ști să spui
La care te vei duce!?

Livia Rebreanu Hulea.

Nașterea Domnului la granița de Vest!

Cea mai frumoasă, mai evocatoare de sentimente sublime și mai înălțătoare sărbătoare creștinească, este fără îndoială, Nașterea lui Isus, care, simbolizează înfrățirea spiritului uman, cu gângul și voința imaterială a Împăratului Ceresc.

Prin trimiterea Fiului Său pe pământ, Dumnezeu, a dat puțință omului păcătos, să se smulgă din înclștarea instinctelor sale animalice, să rupă lanțurile răutății și desfrâului în care îl ferecase Diavolul și să se înalțe, purificat sufletește de toată sgura pământescă, către Stăpânul și Creatorul său.

E binele unic și suprem, pe care Dumnezeu l-a făcut omului, pentru a-l ridica din mocirlă și a-i călăuzi vieața interioară în ritmul legilor Sale cerești. Și mai este aici un mare semn de iubire, prin prisma căreia Dumnezeu privește viața omului și îl ferește de capcanele vrășmașului negru, care stăpânește besna și ne momește, ca să părăsim sânul cald al Tatălui.

Făcând aceste reflexii creștinești, mi-am adus aminte de unele păcate gvave, care stăruesc în Țara Românească și mi-am dat seama, că noi nici până astăzi, după atâtea veacuri de trăire în spirit creștinesc, nu ne-am debarasat definitiv de păgânism și nu putem spune că urmăm calea sufletească dreaptă și neprihănită, arătată nouă de Duhul Sfânt. Viața noastră e superficială, iar creștinismul nostru s'a transformat într'un fenomen curios: de torpilare a fraților mai mici și ne-

putincioși. Este indiscutabil că noi profesăm un creștinism fals, prin faptul că înconjurăm vrășmașii cu dragostea cea mai caldă și mai deplină, iar când e vorba de noi și de ai noștri, nici nu ne sinchisim că suntem o entitate din marea ființă umană, care are drept la aceleași satisfacții sufletești.

Morala creștină propovăduiește iubirea între oameni și egala lor îndreptărire în fața bunurilor pământești, dar mai ales în fața celor cerești. Practica acestor precepte, cari călăuzesc viața creștină a omului, nouă ne lipsește cu desăvârșire atunci, când e vorba să urmărim salvarea elementelor de baștină, împotriva loviturilor anticreștine și antiumane, ale străinilor fără Dumnezeu. Și ca să evidențiem această stare de lucruri, dintre cele mai dureroase, nu e nevoie, decât să trecem în revistă câteva din faptele și întâmplările mai semnificative, cari s'au succedat în decursul anilor de după Unire, la granița de Vest.

Am vorbit de atâtea ori — și vom continua să vorbim până când lucrurile se vor îndrepta — de starea de inferioritate a Românilor, în toate privințele, față de elementele străine, cari ne-au dominat în trecut o mie de ani, pentru ca astăzi, când stările sunt inversate, să se bucure de aceleași privilegii neștirbite, în dauna noastră, despre cari se zice că suntem clasa stăpânitoare.

De fapt, este adevărat că noi suntem stăpânii acestor ținuturi, însă numai cu numele, fiindcă, în realitate, tot ungurii și evreii sunt aceia, cari — ca și înainte de războiu — dau tonul în orice domeniu de activitate fizică și spirituală, aici, în acest Ardeal atât de românesc, unde, durerea și jalea au voalat în negru ființa noastră națională.

Statul nostru tolerează până la desgust pe toți cosmopoliții, ajunși în țara noastră hămesiți de foame, ca, apoi să pătrundă — și aceasta, din cauza trândăviei și a lipsei noastre de autoritate, ceea ce nu ne sfiim a spune — până în cele mai înalte instituții ale Statului, unde se cere mai multă prudență în recrutarea funcționarilor. Și, ceea ce este mai dureros, e, că acești famelici își aleg profesiunile cele mai lucrative, pentru ca astfel, fiindu-le asigurată existența, să poată împroșca, rânjind și fără teamă, cu luxuriantul venin al gușei lor, tot ce-i sfânt în această țară.

Și noi, în baza unui fals sentiment de umanitate, îi tolerăm, cedăm, îi strângem în brațe, ca, în urmă, să fim insultați, chinuți, schingiuiți de acești cerșetori cu perciuni, care râvnesc cu insolentă drepturi nemeritate și apără cu febrilitate lăturile mefitice ale cahalului străin de orice aspirațiune românească.

Toate acestea se petrec în țara noastră, în vreme ce elementele cele mai de seamă ale poporului român se sbat crâncen în neagră mizerie, neputând să agonisească nici atât ca să-și poată duce traiul de azi pe mâine.

Ziarele ne aduc vestea a zeci și sute de sinucideri înregistrate zilnic, și cari în majoritatea cazurilor sunt practice floarea tineretului român, crescut și instruit în școli înalte, cari, ne mai putând suporta josnițiile din țara făurită prin jertfele de sânge ale părinților lor, preferă să se retragă în singurătate, sub lespezi de veșnicie, unde cu siguranță, vor fi scutiți de batjocura, care se practică pe o scară întinsă între granițele României, pe socoteala fiilor ei.

La noi, trebuie să recunoaștem, că este ceva putred, care nu mai poate să dăinuiască. Spiritul ro-

mânesc-național e încolțit din toate părțile și dacă nu ne vom îngriji până mai e încă vreme, ne vom trezi mâine-poimâine, că îi ia locul spiritul acela morbid manifestat de gloata străinilor, pe cari îi tolerăm astăzi, dându-le concursul nostru înconștient de a se putea promova acolo, de unde — fatal — vor trebui să ne conducă.

Până acum, organele românești cu răspundere au făcut prea puțin, sau, mai bine zis, n'au făcut nimic pentru înlăturarea perspectivelor sumbre cari amenință, viața de mâine a românismului. Plutim într'o atmosferă plină de păcate grele și devieri dela datoria de buni români și faptul aceasta nu poate să ne prezică nici un bine. Din contră, cei, cari au viziunea limpede a actelor ce se petrec sub cerul românesc, brăzdat de nouri întunecoși și prevestitori de furtună, nu pot decât să fie foarte îngrijați și să ceară cu toată puterea sufletului lor curat, revenirea la alte metode de conducere, noui, cari să asigure dezvoltarea firească și imperioasă a românismului în cadrele lui etnice.

În grija noastră pentru viitor, să nu uităm un lucru: ideea națională a fost totdeauna comandamentul suprem care a mobilizat energiile neamului nostru de-a-lungul istoriei, ducându-l perzistent și concentric spre întregirea frontierelor sale etnice. Tot ea să formeze deci fundamentul pe care să clădim temeinic viitorul neamului și al Statului român întregit și indivizibil.

Mai ales noi românii dela granița de Vest, să jurăm în această zi mare de praznic creștinesc, că toată viața noastră ne vom strădui, din răspuțeri, să realizăm acest postulat suprem național.

N. Trăistarul.

Măicuții mele.

De-ai ști și tu ca să citești o leacă
pe câmpul alb, cu puncte negre, mamă,
d'abia atunci dac'ai băga de seamă,
că vieța asta, scurtă e și seacă...

Pe zi ce trece, sufletu-mi se 'ntramă;
peste trecut urechea mea s'apleacă
și nici un gând nu lasă ca să treacă
în negura ce 'n zare se distramă...

Dar tu nu știi — căci nu ai avut vreme...
tu ești sortită 'n muncă să te frângi,
te mulțumești, doar chipul meu să-l strângi

la piept — și glasul tău duios, să cheme
numele meu, în ritmuri de poeme
și-apoi să plângi mereu, să plângi... să plângi...

V. Flueraș.

*Isus e Păstorul mare,
Turmă, ca El, nimeni n'are.
Noi, îl laudăm,
Lui ne închinăm,
Cu credință tare.*

SEXUL DEBIL

II.

FEMEIA VREDNICĂ

„Femeie vrednică cine va ajla ?“ întrebă Solomon, cugetându-se la slăbiciunile sexului debil, cu nițel dubiu și scepticism. Căci „mai scumpă este una ca aceasta decât pietrele cele de mai mult preț“. (Pildele XXXI. 10). Această întrebare a lui Solomon este totuși introducerea acelei icone superbe, în care laudă și preamărește pe femeia vrednică, în care se unește ca cea mai frumoasă armonie, vigoare și grație și toate virtuțile sexului său. „Dumnezeu Și-a ales pe cele slabe ale lumii ca să dea de rușine pe cele tari“. (1 Corinteni I. 27.)

Cu dreptul desteaptă în noi mirare, dacă precum-panim cum s'au învățat spre eroism acele femei debile, în a căror inimă fragedă s'a pogorit harul ceresc. Deja Vechiul Testament a fost mândru de sufletul eroic al Iuditei și Susanei; și abia au crăpat zorile Testamentului nou, când erau deja sute și mii de femei, în cari s'a unit mărima ambelor în senz psihic și au obținut triumf splendid asupra aceleia ce în lume este mare și puternică. Oii, au fost, între lupi, acele virgine fecioare, pe cari le-au târît în fața tribunalului și la speluncile odioase ale hulei. Dar cea debilă dă de rușine pe cel tare, a învins jertfa inocentă și a eluat uimirea tuturor timpurilor și gloria eternă.

Mai apoi, după aceea, alt eroism a răpit la admirație lumea. Văzut-a, cum fiicele familiilor celor mai excelente ale Romei părăsesc luxul strălucitor și viața moleșită, cum trec pragul palatului splendid al tatălui lor, ca în celulă sărăcăcioasă ele să trăească viață abstinentă. Și fost-au în orice timp, precum sunt și azi sute și mii imitatoare ale acestor eroine și între ele în serie lungă d: unele, cari au sacrificat coroană regală.

Încă mai minunat este, în specia sa, eroismul mamei. Să ne cugetăm la mama Macaveilor despre care Sfânta Scriptură notează asta: „Iar mama lor foarte minunată și vrednică de bună pomenire fiind, care într'o zi văzând pierindu-i șapte fii, cu bun suflet a răbdat pentru nădejde, care le avea întru Domnul. Și pe fiștecare din ei îi mângăia cu părintesc glas, plină fiind de vitejesc cuget, și gândirea cea femeiască cu inimă bărbătească deșteptându-o, zicea către ei: Rogu-te, fiule, ca, căutând la cer și la pământ, și văzând toate cele ce sunt într'insele, să cunoști că din ce n'au fost le-a făcut pe ele Dumnezeu, și pe neamul omenesc așisderea l-a făcut. Nu te teme de ucigătorul acesta, ci te fă vrednic de frații tăi, primește moartea, ca întru aceeași milă, împreună cu frații tăi să te primesc“. (2 Macavei VII. 20, 21, 28). Și cu temperamentul său eroic, această mamă nu stă singură. În era martirilor avusese multe urmașe, între altele pe sfânta Felicia și sfânta Symphorosa, ambele pe tot afâția fii, cu aceeași însuflețire de eroism, îi încurajau în martiriul lor.

Eroism are și suferința. Când sfânta Elisabeta de Thuring s'a exilat din palatu-i regal în vremea geroasă de iarnă împreună cu cei patru copilași ai săi, peste noapte a trebuit să se retragă într'un coteț de porci. Pe la miezul nopții auzise dangătul clopotului răsunând din mănăstirea călugărilor. S'a sculat repede și luând parte la cultul divin, la sfârșitul serviciului divin a rugat pe călugări să rostească o rugăciune de mulțumire lui Dumnezeu. Atâta mărimă sufletească în situația dânzei — aproape întrece concepția omenescă. Unde este acel comandant de oștire, care în seara zilei când a pierdut

lupta, nu se întristează în inima sa? Și această femeie tânără? La o singură plagă pierduse toate ale sale, dar credința și încrederea-i în Dumnezeu varsă putere în vinele ei și dispune călugărilor să rostească o solemnă rugăciune de mulțumită lui Dumnezeu! Asta n'ar fi oare eroism demn de admirație?!

Există apoi eroism feminin, care rămâne în secret, căci nu se manifestă în fapte evidente, ci în singurătate liniștită, fac matur acel eroism. Muncitoarea și servitoarea, care între circumstanțe grele și periculoase trebuie să-și câștige pâinea, — la care soartă epoca actuală împinge mii de înse — și care temperamentul său blând și inima sa candidă o păstrează cu reușită în față cu tot atacul; aceea este sigur: „femeie vrednică“, cu toate că asta nu e scrisă altundeva decât numai în cartea mare a răsplăților. Nu mai puțin uimitor este și acel temperament eroic, ce experimentăm și azi în mame și în soții. Bărbatul este plin cu așa culpe, cari turbură viața familială și conjugală. La suportarea cu resignare creștinească a unor atari pasiuni, a martiriului durabil toată viața, numai puterea martirilor și firea eroică este suficientă. Altele viața lor întregă trebuie să lupte cu pășuri materiale, ori cu mizerie. Și nu este de mirat oare, dacă creaturile aceste debile, sub grijile și ostenele deceniilor, niciodată nu se clatină și nu se descurajează? Fiece zi aduce nou și nou dubiu, sarcină grea, dar ele mereu sunt gata iarăși de luptă și în zile fine, se descurcă asemenea furnicei căzute în nisip; în zilele celei mai grave încercări bărbatul disperează, dar femeia rămâne curajoasă și veselă; pe cel care ar trebui să fie sprijinul ei, dânsa îl sprijină. Dar mama pătrunsă de spiritul lui Christos cu câtă fervoare, cu câtă devotament, cu câtă statornicie lucrează în spre binele fiilor săi! Peste ani, zi de zi, neostenită acestei griji trăiește inima ei, ochii, buzele; n'o indispune nici o greutate, nici-o nereușită, încă și dacă împreună cu sfânta Monica ei nu-i rămâne alta decât rugăciunea și lacrimile. Și — slavă Domnului! — virtutea și cunoștința datoriei are încă și astăzi astfel de eroine, cari au menirea sacră să ne ajute ca în lume să susținem creștinismul revelat.

Iar dacă discutăm despre „sexul debil“ să ne aducem aminte și de „femeile vrednice“. În urma firii lor toate sunt debile — adevărat; dar deosebirea se ascunde în aceea, că una inert se zvârle pe sine însăși pradă debilităților sale firești, alta însă caută și utilizează toate remediile cari în ea pot să facă tare chiar aceea ce-i debil.

Solomon în Pildele sale pe „femeia vrednică“ o aseamănă cu o corabie: „Este ca o corabie, ce face neguțătorie, de departe adună averea sa“. (Pildele XXXI. 14). Analogia aceasta intue mareș modul, cum trebuie femeia să-și vindece debilitatea. Dacă neguțătorul mândru sosește norocos în portul pământului său natal, încărcat cu comorile țărilor îndepărtate, călătoria sa norocoasă o poate mulțumi mai ales celor doi factori principali: povarei grele și cârmaciului bun. Corabia goală, fără transport să nu cuteze a pluti pe marea deschisă, fiindcă va deveni mingea de joacă a vânturilor și a valurilor, nu poate să fie direcția corectă și încă mai puțin poate suporta atacul uragaului. Dar, dacă încărcătura asigură convenita navigație adâncă, pe seama lui, va frânge izbirea valurilor și va înainta sigur și în vânt contrar, opus.

Astfel e și cu femeia. Doar inimă este dânsa, ca să sufere și să aducă sacrificiu. Și acestei inimi munca, durerea și jertfa, este exact așa, de necesară, precum

corabiei povara, încărcătura. Doamnele și domnișoarele inactive, inerte și salvate de orice pas — atari plante exotice, de lux, de florărie — au simțit complect vocațiunea lor de vieață. Și pentru că n'au nicio măhnire, ajung chiar în cel mai mare necaz: lipsește din ele devotamentul și sacrificiul pentru problema nobilă; de asta apoi nici inima lor nu poate fi în elementul său, e neliniștită și o amenință vadul imoral. Cel mai mare pericol al femeii este, dacă o răsfăță norocul. Sfântul apostol Pavel face aluzie la văduvă, dar în general se referă la fiecare femeie: „Iar cea care trăește în desfătări, deși vie, e moartă”. (1 Timotei V. 6). Fără grijă și jertfă femeia e corabie goală. Și precum asta nu-i în stare să lupte cu furtuna mării, și pe femeie însăși fantezia-i plictisitoare și visarea-i capricioasă o răpește în variată tentație și în pericolele năvălitoare asupra ei se verifică apoi atât de debilă, încât apostolul anticipativ abdică de ea — de moarta-vie.

Adânc străbătătoare inima femeii o face munca, grija și jertfa. Vigoarea sa trebuie s'o desvolte în devotament, în răbdare, în resignare și în renunțare. Iar dacă asta se întâmplă cum se cuvine, înaintea noastră stă „femeia tare”. Pericolele morale cufundă la minimum în fața ei; triumfează asupra debilităților sexului său menționate anterior, căci sau le va uita perfect pe acelea, sau cu suflet energetic le va anexa către celelalte sacrificii ale sale și pe lângă toată grija ori jertfa sa, va fi mai mulțumită, decât alte moleșite în comoditatea lor, căci s'a dedicat acelei vocațiuni, spre care e creată.

Corabia are nevoie și de cârmă bună. Asemenea și inima femeii. Fie vâsla ei credința, iar cârmaciul ei Christos. Și din femeie debilă, va deveni femeie evlavioasă.

Pr. T. Dr. Potcaș.

Ziua Unirei.

Măreață zi și sfântă, popas de mângâere,
Ce ne-ai adus unire la toți și renviere
Și-un Rege plin de glorii în frunte ne-ai adus,
Fii binecuvântată de Tatăl cel de sus!...

Un neam întreg rostește azi imnul Biruinții
Ce nu l-au zis vreodată, dar l-au visat părinții
Și ei îl întrupară în stihuri de povești.

Dar ca un vis trecură doi secol de liniște,
Și s'a încărcat văzduhul cu nouri de restriște,
Spre nord și lângă Nistru, barbari se arătară,
Cari n'aveau nici căminuri, nici granițe la țară.

S'au năpustit ca lupii la stânele de oi,
Venind fără nctare puhoi după puhoi.
Ținură piept străbunii, o vreme, vitejește
Dar s'au retras văzându-i că numărul lor crește.

Și și-au deschis primirei celor năpăstuiți
Crângele lor brațe, toți codrii înverziți,
Și 'n veacuri ce trecură de jaf și de urgie
De codrii ne legarăm c'o vecinică frăție.

Iar când trecu potopul de moarte și urgie
S'au reîntors străbunii la vechile lor vetre;
Li așteptară corbi la vatra lor pustie,
Cetățile faimoase erau morman de pietre.

S'au scurs de-atunci mulțime de secole de ani,
Și noi purtarăm crucea cumplitei suferinți,
Pe care-o moșteniră părinții din părinți.
Și ne-am umplut pământul de leșuri de dușmani.

Ne-a fost, în timp, moșia călcată și ciuntită,
Deși-am vărsat pe dânsa, atât amar de sânge.
Azi, este-a noastră toată, frumoasă și 'ntregită
Și, vai, va fi de răii ce-or vrea a ni-o frânge!

Fii binecuvântată o, scumpă Românie
Pământ al vitejei, pământ al suferinței.
Azi liberi îți sunt fiii și liberi o să fie
Sub pavăza-ți de aur și ochiul Provedinței!

MIHAIL ROBU.

Gânduri de Crăciun.

Câtă nepotrivire în isprăvile omenesti!
Fiul lui Dumnezeu, Învățător și Mântuitor, născut în peșteră, în staul de vite. A fost culcat în ieste...

Fiul lui Irod născut în palat regal și culcat în leagăn de mătăasă...

Maica Fecioară, suflet și trup curat, neprihănit: bânuită de însuși mirele său feciorelnic; luată în căsătorie numai după intervenție de Sus, vorbită de rău, de francmasoni, chiar și acuma, după 19 secole dela împlinirea chemării Sale.

Irodiadele: curtate, adorate, chemate, rugate, laudate, admirate...

Maica Mântuitorului respinsă la sosirea Sa în cetatea străbunului său David, neprimită în cvartir liniștit, omenesc, aranjat, normal, ci în loc părăsit, în scunda peșteră, fără leac de amenajament, afară din oraș. Nu și-a mișcat nimeni, nici degetul cel mic, pentru ca să provadă pe micuțul fraged, — coborât din înălțime — și pe mama lui petrecută de dureri.

Pentru a li se împlini însă capriciile și gesturile de modă ale Irodiadelor, pentru sporirea luxului din palatele lor răsfățate boierești, în centrele orașelor, delapidază, se fură, se înșeală, se mințește, se țin în robie, în întunecime, în frig și vânt, nehrăniți sute și mii de oameni și toți impuși cu grele impozite.

Nevinovați și Sfinți, ca Ioan Botezătorul, întemnițați, decapitați, ca niște periculoși și netrebnici. Un Hristos legat, bătut, pironit pe cruce. Un varava achitat, eliberat. Cuvintele vieții de veci declarate de zmintea și nebunie, persiflate și răstălmăcite. Operele și viețile Sfinților Părinți și doctori ai Bisericii trecute cu vederea considerate de naivități și bazme.

Teorii și păreri luate din fantezie și din aier ale unora, ca Nietzsche, Malthus, Marx, Renan și Voltair, cuprinse în legături aurite, în biblioteci și rafturi celebre, declarate geniale și urmate orbește,

cu mari pagube morale și materiale pentru omenire. Suflete blânde, curate ca Cecilia, Agata, Agneta, întemnițate, decapitate, iar vanități și aberațiuni necurate, ca Madame Dubbory și Pompadoure înălțate la conducerea imperiilor și popoarelor.

O, omule, până când vei mai contiua pe calea aceasta?! Până când vei persevera în „sfaturile tale, mai departe de ale lui Dumnezeu, decât cerul de pământ“?!

Cel ce s'a născut ca să aducă lumii: lumina cunoștinții, ți-a arătat calea cea adevărată.

Când o vei urma pe aceea?!...

Cornel Andrea.

De 1 Decembrie.

În izvorul dător de viață al Sfințelor Scripturi, se cuprinde o poruncă pe care, mai ales azi, în val-vârtejul vieții, o uităm atât de adesea și atât de mult. Ea ne grăește peste veacuri, ca un glas adânc al vechelor Sibile: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri... și căutând la faptele lor, să le urmați credința“.

Această poruncă mântuitoare de suflet și de neam, răsare, astăzi, cu forțe nestăvilite, de zecile de mii de morminte ale celor cari au croit, cu sângele lor, hotarele de astăzi ale României Mari. După nenumăratele săptămâni ale pătimirii noastre, în această zi sfântă și mare, în care cu vrerea Tatălui sărbătorim a 17-a aniversare a Unirii celei mari, se cuvine să aprindem făclia recunoștinței și candela dragostei unui neam, la mormintele iubiților dispăruți și mai ales a aceluia de cari nimeni nu-și aduce aminte. Mai îndatorați ne simțim însă față de aceia, cari, au turnat lacrima gândurilor lor curate, în slove grăitoare, ori incendiatoare de inimi, pentru a ținea pururea trează conștiința idealului „de-al cărui dar ne-au răposat și moșii și părinții“.

Ziua de 1 Decembrie, este și va rămânea ziua de pomenire a tuturor celor cari „din caerul vremii au tors din neam în neam, firul tradiției seculare a acestui vis neimplinit“.

Gândurile ni-se îndreaptă azi cucernice, mai întâi către aceia cari cu veacuri înaintea au tradus cuvântul lui Dumnezeu în limba națională, legând astfel sufletele tuturor în mrejele tainice ale aceleiași credințe.

Ce luminoasă răsare, astăzi, din mormântul călugărului anonim dela mănăstirea Peri, fapta măreață a traducerii Sf. Scripturii în limba românească, cu cinci veacuri mai înainte de zilele noastre.

Privite prin prisma dragostei, cu dulce ne sună azi buchile diaconului Coresi:

„Ferice de cel-ce n'a merge

În sfatul celor fărădelege...“.

apoi, în acelaș dulce graiu: „Testamentul Nou“ alui Simion Ștefan, „Biblia lui Șerban și „Biblia“ lui Micu-Klein, prima traducere a Sf. Scripturi în litere străbune.

Smirnă și tămăe se înalță astăzi spre sufletele marilor ctitori de așezăminte culturale, cari au revărsat peste frații, risipiți sub stăpâniri tirane, valuri de lumină întăritoare și unificatoare de suflet. Și gândurile dragostei noastre străjuiesc mormintele unui Inocențiu Micu-Klein, Petru Pavel Aron, Samuil Vulcan, Mihail Pavel, de altă parte Șaguna, Moise Nicoară, cari au ridicat, prin jertfa lor neprecupețită și a celor de un suflet cu ei, mărețul templu al neamului.

Din aceste mărețe înălțimi de virtuți, gândul ne

coboară, cu aceiași evlavie adâncă, spre cucernicii preoți și trudiții dascăli, cari și-au mistuit sufletele lor nobile spre realizarea aceluiași gând măreț. Câtă strălucire reflectează astăzi „Gramatica“ lui Micu Klain, Cronică lui Șincai, „Istoria pentru începutul Românilor în Dacia“, privite în lumina epocii în care au răsărit ca adevărate călăuze și orientări a neamului. Și în legătură strânsă cu aceste, ne răsare în amintire șirul lung al apostolilor, vestitori ai credinței în ziua luminoasă a Învierii acestui Neam, pe care o sărbătorim astăzi. Și ca să pomenim numai pe câțiva: T. Cipariu, Papiu Ilarian, Florian Aron, Simeon Bărnăuțiu, Aron Pumnul, Moldovănuț, Augustin Bunea, sau un Gh. Lazar, Țichindeal, Dima, Porumbescu, I. Mureșanu, A. Bârsanu, ș. a. cari s'au mistuit în focul dragostei de neam aprinzând și nutrind în inimile generațiilor lor, ca adevăratele vestale, acelaș foc sacru.

Recunoștința unui neam întreg se cade să înconjoare azi pe nerăsplățiții mucenici ai condeiului, începând cu Z. Caracalechi, care acum un veac și mai bine începu să scoată la Buda „Biblioteca Românească“; cu Gh. Barițiu, cel mic la trup, dar atât de mare la suflet, care a tras primele brazde în ogrul ziaristicii românești; urmând apoi Mureșenii cu „Gazeta Transilvaniei“, Teofil Frâncu cu „Orientul Latin“, Samuil Vulcan dela „Familia“, I. Slavici și — ceialalți — dela „Tribuna“, etc.

Aceștia, îmbărbătați de marii corifei ai neamului: V. Babeș, I. Șterca Șuluțiu, Ioan Rațiu, Gheorghe Pop de Băsești, V. Lucaciu, au fălăit fără nctare steagul revendicărilor noastre naționale, întărind pe cei slabi în credință, alinând pe cei suferinzi.

Și, în această zi de înălțare, nu putem trece cu vederea pe cel ce a murit de întristare, cu condeiul în mână, scriind cel mai avântat poem al unității noastre, exilat din țara pentru care și-a jertfit tot ce a avut el mai scump: sănătate, avere, viață. Nicolae Bălcescu care sa stins ca o făclie, sărac, fără un suflet la patul suferințelor sale, dintre aceia, pentru cari s'a jertfit. Cel, care a fost îngropat fără o lacrimă, poate, în groapa comună a săracimii din Palermo, înduioșează până la lacrimi prin soarta tristă a vieții sale și umple de sfântă mândrie înalta lui pildă de patriotism.

Fie 'n veci slăvită memoria genialilor noștri poeți: Eminescu, Coșbuc, stinși înainte de vreme, cari „au învesmântat pentru eternitate“ sufletul românesc. Loc de cinste se cuvine, în Panteonul românismului, duiosului Șt. O. Iosif, care cu lira lui sonoră, a sunat alarma redșteptării, în frumoasele lui versuri „Veniți viteji!“

Aceștia toți — și alții mulți cari nu s'au înșirat aici — în credință au murit, fără să primească fâgăduințele; ci de departe văzându-le și închinându-se lor...“ s'au jertfit pe sine, ca să ne agonisească nouă o soarte mai bună. La temelia praznicului de azi, zac atâtea vieți scumpe, cari cu condeiul, cu cuvântul, sau cu suferințele lor, s'au adus pe sine jertfă pentru acest sfânt ideal. Fără aceste jertfe, toate sforțările contimporanilor, n'ar fi putut realiza această operă măreață: România Mare!

Astăzi „din mila Sfântului: avem o mândră țară“, o patrie scumpă. Patria nu este un petec de pământ, înconjurat cu hotare, ci „unitatea sufletească, expresia a tot ceea ce un neam are mai nobil, mai sfânt, ca virtuți sufletești; o ființă vie, morală, care se ridică din adâncurile trecutului cu trupul răvășit de răni, ea este altarul neamului de care nu te poți apropria decât cu gând curat, cu inimă curată; și un steag sacru, pentru care s'a jertfit lamura neamului“.

Acesta-i scopul aniversărilor, să țină pururea

aprinse luminile cari de dincolo de moarte călăuzesc pașii celor vii pe calea viitorului; să păstreze curate icoanele aburite de vreme și afumate de uitare, să ne curățească sufletul prin pildele acestora, — de patimile zilnice, îndreptându-ne spre luminișuri de idealism, creator de valori obștești“.

(După „Inchinare făuritorilor Unirii“ din „Țara Bârsei“ An. I. No. 1.)

Dumitru Mercea.

ALB ȘI NEGRU.

I.

Era o iarnă acoperită în pled sclipitor alb. Venea valul înghețat, ca păsările călătoare, în Primăverile cu flori albe de salcâm, de meri. O simțeam Siberia aproape, încordată de frig. Cădeau mereu fluturi de nea ușori, naivi... Se nălbeau câmpiile, munții, casele... Așteptam, ca 'n fiecare an, să ningă îngeri cu aripi din petale de crin, cu „pomul de Crăciun“. Era atâta mister în jurul aceluia brad cu fire de mătase, cu jucării și jocuri de lumini mărunte.

În pridvorul casei își fluera crivățul durerea rătăcirii în seara încărunțitului Crăciun din 1915. În odaia cu mobilele albe și mici, cu pereți proaspăt văruiți, se înălta, ca o rugăciune, născutului în iesle, un brad svelt, luminat... Tăcerea se rezema de pom, de odaie, în noi... De odată cu grai de cheruvim, cu ochii tâmpiți căutând aduldmearea ceriului, Neli, cu cei 4 ani, tulbură liniștea: „Adă-l, Doamne, pe tata acasă...“

Oare unde-și petrecea un tată, un dor... Crăciunul acesta alb? Poate păzea o „cruce albă de mesteacăn“...

II.

Mergeam azi pe bulevard. Treceau oameni... unu... doi... treceau mulți, îndoliați, de toamnă, de ploie... Treceam și eu printre mulți, cu desiş de gânduri, orbit de gânduri. Cerul era mohorit, înegrit de nouri. Mergeam singur... cu mulți în mine și împrejur. Deodată arunc privirea pe linia tramvaiului... oamenii treceau mai departe, cu umbrele necazurilor lor... un car mortuar, tras de un cal, ducea un cosciug negru, ca și calul, ca și carul, ca omul de pe capră. Trecea un dric spre tărâmul încenușăților, neurnat de nimeni. Poate n'avea pe nimeni... Am luat o cunună cu eșarfa îndoliată și 'n cimitirul tăcut, mort, am cules bulgări grei, ca intunerecul de huiă din groapă și loveam sicriul ce sună trist, ca o toacă.

Tincuța Murguleț.

Din popor.

Colindă din popor.

*Sosit-a ziua cea sfântă
Domnului Hristos menită,
Care ziuă s'o cinstească
Toată ceata creștinească...
Sculați, gazde, nu dormiți,
Că nu-i vremea de dormit,
Ci-i vremea de prăsnuit,
Că ne vine-o sărbătoare,
Care-i mai mare sub soare.
Astăzi, cerul s'a deschis,
După îngeri a trimis...
Ingerii veniră jos,
Unde s'a născut Hristos...
Hristos fost să se nască
În ieslea dobitocească,
Pe noi să ne mântuiască
De robia deavolească...
Hai, cu toții să-l vedem
În orașul Betlem
La scaunul lui Avram,
Mântuire lui Adam...
Când Mariei i-a sosit
Ceasul, de proroci vestit,
Pe Isus Hristos să-l nască,
Tot umbla din casă 'n casă
Loc de-odihnă să găsească,
Dar nimenia nu o lasă.
Când fuse de cătră seară
Într'o peșteră înțără
Și 'ntr'o iesle s'ășezară...
Și-a născut un fiu trumos,
Pe nume-l cheamă; Hristos,
Carele din iad ne-a scos...*

Culeasă de: Pr. Val. Gr. Sima.

Plinirea vremii

(Mesia)

Dramă în 6 acte și un prolog de **Augustin Cosma**.
Actul VI. Tabloul II. Scena III și IV.

Scena III.

(Se aude glas de trimbiță și tropot de oaste ce se apropie. Păstorii se trag în spre peșteră. Intră Irod urmat de ostași.)

Irod (enervat): Unde suntem?

Sutașul: La marginea Viflaimului.

Irod (observând păstorii): Dar aceștia cine sunt?

(către păstori): Ce căutați aici?!

Petru: Suntem cu oile, Stăpâne!

Irod (către soldați, arătând pe păstori): Cercetați-le peștera și aveți grijă de ei! observând pe Abiron, care intră prin stânga scenei) Abiron! Capul pruncului mi l-ai adus?

Abiron: N'a mai rămas nici un prunc viu, în Viflaim și 'n tot jurul lui.

Irod (furios): Capul fiului Mariei ți l-am cerut, nu capetele pruncilor din Viflaim, Abiron! Aflat-ai pruncul, Abiron? L-ai scăpat, dar nu-ți vei scăpa cupul!

Abiron (însăpăimântat, slugarnic): L-am căutat pre-tutindeni. După naștere a petrecut multă vreme în

Viflaim, cu mama lui; găzduiți de niște păstori, pe cari îi caut. Ei trebuie să știe unde sunt.

Irod: Păstori? Aici sunt ceva păstori! (Păstorii, cari erau acoperiți de soldați, sunt împinși în fața lui Irod și Abiron.) Aceștia sunt?

Abiron (cu bucurie): Aștia-s! (arătând pe Petru.)

Åsta e, care i-a găzduit. E prieten cu Iosif.

Petru (simplu și cu demnitate): Da, sânt prietenii mei, eu i-am găzduit.

Irod (furiOS): Mișelule! Unde i-ai ascuns? Ne-

trebnice: Ai crezut că-i scapi de paloșul meu? Nici ei, dar nici tu nu vei scăpa!

Petru: Paloșul tău e prea scurt, ca să-i poată ajunge, iar puterea ta prea slabă, ca să se poată atinge de ei.

Irod (il prinde de plept și-l scutură, furios): Unde sunt? Spune!

Petru (slab, cu demnitate): Sunt acolo, unde puterea ta nu-i mai poate ajunge.

Irod (il scutură): Spune, că-ți scot ochii?

Petru: Ce bun or să mai vadă, după ce au văzut pe Domnul!?

Irod (înfuriat vrea să se repeadă la el, dar atunci se aud țipete de femeie care strigă numele lui Irod: Irod! Irod! — Irod involuntar lasă pe Petru și îngrijit întrebă): Ce sgomot se aude?

Glasul de afară (îndepărtat încă): Irod, ți-au ucis pruncul!

Irod (nervos): Ce zice? (Toți se trag în laturi.)

Abiron (înfricat): Nu se aud bine.

Glasul (aproape): Irod pruncul ți-e mort. Pruncul ți-e ucis!

Scena IV.

Aceiași. Estera

(Estera întră năvalnic, cu părul despletit, cu fața sgăriată și se aruncă, plângând, fără de glas, la picioarele lui Irod. I le îmbrățișează și-i sărută plângând încălțămintele. Toți se trag înmărmuriți în laturi, rămânând în mijloc Irod și Estera, mai la o parte Abiron, rece, cu un zimbet răutăcios, abia pronunțat. Sentimente puternice de groază, de desperare, de furie nestăpănită îl frământă pe Irod. Iși freacă mâinile, își pierde capul în mâini, fără să se miște din poziția, în care l-a ținut brațele Iuditei, înlănțuite în jurul picioarelor sale. Deodată o izbește furios, de se răstoarnă.)

Irod: Nebuno.

Estera (cu glas pierdut): De-aș fi barăm! Nebunia-i mângăere, Irod, când groaza te cuprinde.

Irod (urlând): Ce vorbești?

Estera (cu glas pierdut): Vai mie: Ce-am văzut! Irod (Lovindu-o iarăș cu piciorul): Vai ție, de grăești adevăr, vai ție, de mințești!

Estera: Vai mie! Ucide-mă, Irod, pruncul ți-e ucis!

Irod (desperat, înfuriat o prinde de umeri, o ridică, o scutură): Cine? Nebuno! Cine? Spune, că scot sufletul din tine. (Dela începutul scenei întră mereu soldați).

Un ostaș (vine cu copilul mort pe brațe): Irod, pruncul ți-e ucis.

Irod (scapă pe Estera din mâini, se repede, smulge copilul din brațele soldatului, îngrozit se convinge că e mort; desperat îngrozit): Copilul meu! Copilul meu!

Cine mi-a ucis nădejdea mea? Cine mi-a omorât unica mea mângăiere? Unde-i tâlharul? (îngrozit) Simion!

Simion! (înfuriat) Abiron! Abiron! Ce mi-ai făcut Abiron!

(Abiron se trage îngrozit din fața lui Irod; Irod nu-l observă) Mesia! m'ai lovit în cap cu piatra, ce-am aruncat-o spre capul tău. Abiron, Abiron! m'ai omorât cu sfaturile tale înțelepte! Copilul meu, singura mea

nădejde! (furiOS). Unde-i tâlharul?! Unde-i ucigașul? Să-l căutați, să mi-l aduceți viu! Vai de cel ce se atinge de el! (plângător). Capilul meu, nădejdea mea! Copilul meu viața mea (înfuriat) Viu și întreg să mi-l aduceți! (întră Cornelius) Vai de cel ce se atinge de el. Vai de cel ce-l rănește chiar! Neatins să mi-l aduceți. Ah! Eu singur am dreptul să-l rănesc. Eu am să-l chinuesc, cu chinurile cele mai grozave. Ah vreau să-mi satur furia ce mă'neacă; vreau să-mi ușurez durerea, ce mă su-grumă. Cu ghiarele-mi l'oiu spinteca; cu dinți-mi l'oiu rupe, cu buzele-mi l'oiu suge sângele celui, ce mi-a supt viața copilului meu. (plângând) Copilul meu, nădejdea mea moartă! (înfuriat). Unde-i tâlharul? Unde-i ucigașul? Mergeți și-l căutați! (Cornelius vine în fața lui Irod cutezător, rece, liniștit, cu liniștea desperării imperturbabilă, ce oprește ca mânia lui Irod să treacă dela vorbe la faptă. Furia lui Irod, deslănțuită de faptele ce constituie o pedeapsă a vinei lui, ne aflând rezistență, se potolește uluită.)

Cornelius (în fața lui Irod): Eu sunt!

Irod (surprins, uluit, parcă n'ar ști, de ce e vorba): Cine ești tu?

Cornelius: Eu sunt pe care-l cauți viu și neatins, ca să-ți potolești furia și să-ți ușurezi durerea. Aici-s. Implântă-ți furia în desnădejdea mea; înmoaieți durerea în amarul meu și ți-o ușurează, de poți.

Irod (uluit): Tu, Cornelius?

Cornelius (liniștit, fără patimă, fără viață'n glas, dar hotărît): Eu, soldatul tău de pază.

Irod (urlând înfricoșător): Tu, Cornelius! Tu mi-ai ucis copilul? Spune!

Cornelius (liniștit): Tu ai zis. Estera (plângător, cu voce slabă ca din pământ): Vai mie!

Irod (Se repede la el il prinde de umeri și-l scutură urlând) Cum ai făcu!-o nebunule?

Cornelius (Neimpresionat il privește, îi desface mâinile liniștit. Această liniște a desperării îi îngheață furia lui Irod, care-l ascultă înfuriat, îngrozit, desperat, dar incapabil de acțiune). Ușor stăpâne.

Irod: Cum?

Cornelius: Tu ai spus: De zece ori va muri, cel ce va lăsa viața unui singur copil (plângând). Și am murit de zece ori, până ce mi-am ucis copilul meu; mi-am vărsat sângele meu; mi-am stors viața mea. (Irod se trage îngrozit) Râdea și-mi întindea mânuțele, când l-am prins să-i taiu capul (cu sughiț de plâns) și-a murit cu zimbet pe buze (urlând). Iar tatăl său urla înfricoșător, urla sălbatec, de se cutremurau străzile și înălțimile cerurilor îngrozite trimiteau urletul înapoi. Umblam pe străzi ca nebunul, cu capul copilului meu în mână. Oh! aș fi fost în stare să-mi implânt sabia mea în soare! Să moară, dacă a murit copilul meu! Să dobor luna cu stelele de pe cer; să-mi vâr pumnalul în inima lumii; să piară dimpreună cu mine, să se darne peste mine, să mă zdrobească și liniștească.

Irod, sunt soldat supus acum, dar ar fi fost vai de tine, de te întâlneam atunci. (Irod se trage îngrozit, apoi vrea să sară la el, Cornelius maiestos îl liniștește). Așteaptă puțin, te vei liniști și tu. (Irod ascultă plin de groază).

Atunci am întâlnit pe copilul tău cu doica sa.

Estera: Vai mie!

Cornelius: Stând de pază, la poarta palatului tău, l-am întâlnit deatâtea ori, îi făceam jucării; îl iubiam și mă iubia (Irod e sguduit de plâns).

Estera (cu glas pierdut): Vai mie!

Cornelius: Dar când l-am văzut atunci, după ce,

la porunca ta, mi-am ucis băiatul, — toată nenorocirea tatălui s'a ridicat în sufletul meu, ca un zid puternic și s'a prăbușit peste băiatul tău.

Estera (mai tare cu glas de cucuvea): Vai mie!

Irod (îngrozit, înfuriat, înăbușit de plâns): Ce-ai făcut nebunule!

Cornelius (liniștit): Am făcut, ce am făcut cu băiatul meu, L-am smuls din brațele doicii.

Estera (cu glas stins); Vai mie!

Cornelius: El care mă iubia, văzându-mă cu fața schimbată, cu ochii sălbateci, a început să tremure și să plângă cu sughițuri și spasmuri, ce-i prevestiau sfârșitul. Iar eu râdeam, râdeam sălbatec, râdeam beat. Mă'nbătase sângele băiatului meu. Râdeam nebun de poftă de a ucide. Și cu poftă ne bună mi-am învățit pumnalul în sângele lui. Pentru mine, ce mi-am ucis plângând băiatu-mi zimbitor, a fost o mângădere, o răsplată cerească, să-țiucid râzând băiatul, care se sbătea între spasmele fricii și ale durerii.

Estera: Vai, vai, vai mie!

Irod (scos din minți): Nenorocitele! Nebunule!

Cornelius (maiestos): Nenorocit și nebun e cel ce-a dat porunca, nu cel ce-a îndeplinit-o, făcându-și datoria.

Irod (desnădăduit, jalnic): Simion, Simion, Abiron, Abiron!

Cornelius (plângând cade în genunchi înaintea lui Irod): Ucide-mă, Irod! Faci un bine cu mine. Buna mea nevastă a inebunit de durere și groază. Cum se ruga să i-l las. Că se va duce cu el în Egipt, va trăi viața întregă prin oazele pustiei. Imi săruta picioarele cu teamă și rugăciune. Imi mușca mâinile cu groază și desnădejde. Zădarnic! (jalnic) Eu sunt soldat roman și îndeplinesc porunca comandantului meu, nu o discut. (cu dispreț) Irod, mi-e scârbă de tine, dar (plângând) te rog, în genunchi, umilit, fie-ți milă de mine. Scapă-mă de mine! Ucide-mă. (Intră Iulia).

Iulia (dând țipet): Cornelius!

Cornelius (îngrozit): Iulia! Nevasta mea!

Iulia (senină, cu dragoste): Unde-i Iulius? A ieșit cântând și râzând să se joace. Am fugit după el până aici. Nu l-a văzut? (observă copilul mort al lui Irod) Asta-i! (Se apropie zimbitor, dar izbită de răceala trupului mort, se ridică îngrozită) O! nu! E mort. (furioasă) Irod! Unde mi-e copilul?

Glasuri de mame (din depărtare): Irod, unde ni-s copiii?

Iulia: Irod, unde mi-e copilul?

Mamele (mai aproape): Irod, unde ni-s copiii?

Iulia: Irod, unde mi-e copilul?

Mamele (pe scenă, amenințătoare): Irod, tu ne-ai ucis copiii!

Iulia (râde, răs nebunesc): Ha, ha, ha, Irod, tu ți-ai ucis copilul! ha, ha, ha; Tu ți-ai ucis copilul! (Mamele înaintază amenințătoare, cu pietri în mâini, dar se dau îngrozite înapoi, când observă leșul pruncului lui Irod).

O mamă: Pruncul lui Irod ucis! Mesia! mare ți-e puterea!

Petru: Fericiți cei ce mor pentru Hristos.

Iulia: Ha, ha, ha, Irod, ți-ai ucis copilul!

Mamele (plângătoare): Ne-ai ucis copiii.

Petru: Fericiți cei ce sufer pentru Mesia!

Irod (îngrozit) O, nu! Nu e copilul meu! Copilul meu nu e mort! (vesel) Nu, Nu! Auziți-l? L-auziți?

L-auziți cum cântă? Auziți! Auziți! (Mamele îngrozite se trag, rămânând în mijloc numai Irod cu Iulia și Abiron, în partea opusă mameilor, mai în spre fund. Irod merge spre mamele ce se trag îngrozite, vorbind draguț, persuasiv, fiecăreia în parte) O, nu! Copiii voștri nu sunt morți! Nici al tău, nici al tău, nici al tău. Nu-i auziți? (draguț zimbând) Nu? Ei, da! Auziți-i cum cântă.

Corul copiilor uciși (afară de scenă): Irod! Irod! Tu ne-ai mântuit pe noi. Tu ne-ai dus la Hristos!

Irod (repetă, îngânând draguț, fericit): Irod, Tu ne-ai mântuit pe noi. Tu ne-ai dus la Hristos.

Irod: Copilul meu nu e mort! L-auziți?

Glasul copilului (afară de scenă): Tată, tată!

Irod: Tată, tată! (repetă vorbele auzite în halucinația-i ne bună, imitând melodia cântecului, dacă sunt cântate)

Glasul copilului: Tată-ți mulțumesc!

Irod: Tată-ți mulțumesc! Copilul meu!

Glasul copilului: Tată-ți mulțumesc că m'ai dus la Hristos.

Irod: Tată-ți mulțumesc că m'ai dus la Hristos! (desnădăduit, jalnic) Copilul meu! Nu mă lăsa! Copilul meu! nu mă părăsi (Intră Simeon. Irod spune cuvintele ce urmează către fiul său, pe care i se pare că-l aude; aparența însă e că le spune lui Simeon care intră.) Du-mă la Hristos.

N. R. Dăm aceasta parte, din drama de Crăciun a dlui Profesor A Cosma, — conform promisiunii pe care am făcut-o în penultimul număr al Revistei, pentru ca, cititorii noștri să se convingă singuri, că, laudele ce i-le-am adus, Domnia-Sa, le-a meritat pe deplin.

Se află de vânzare în Oradea la „Vestitulul“, Parcul Ștefan cel Mare 8, ori la Autor: Oradea, str. Dum. Lascu 5.

Martirii.

Fr. R. de Chatabriand.

Moartea lui Eudor și a Cymodceei.

Trămbița sună a treia oară.

Lanțurile tigrului se desleagă și animalul sare urlând, în arenă. Fără să vrea, privitorii din circ tresar.

Cymodoceea cuprinsă de groază, strigă:

„Vai! Mântuiți-mă!“

Și ea se aruncă în brețele lui Eudor, care se întoarce spre ea. El o strânge la piept. Ar vrea s'o ascundă în inima sa. Dar tigrul a ajuns la cei doi martiri. El își ridică laba și înfingându-și unghiile în coastele fiului Lasthenes, sfășie cu dinții umerii mărturitorului curagios. Dar Cymodoceea se tot strânge la pieptul mirelui ei și privindu-l cu dragoste, ea vede cu groază capul plin de sânge al tigrului, lângă capul lui Eudor.

Indată brațele calde ale fecioarei victorioase, se răcesc; pleoapele se închid; și ea rămâne atârnată în brațele mirelui ei, ca un fulg de zăpadă pe o creangă de pin din Menal sau din Lyceu. Sfintele martire Eulalia, Felicita, Perpetua, se coboară spre a le fi tovarășe, căci tigrul a frânt și gâtul de fildeș al ficei lui Homer. Ingerul morții taie, surzând, firul zilelor Cymodoceei. Ea slobozește suspinul său cel mai de pe urmă, fără greutate și fără de durere; trimite cerului răsuflarea dumnezeiască, care deabea se mai ținea de acest trup făurit de Grații. Ea cade ca o floare pe care coasa țaranului o doboară pe brazdă, iar Eudor a ur-

mat-o și el îndată spre locașurile veșnice. Ai fi crezut că vezi o jerfă de pace, la care fiii lui Aron dădeau un porumbel și o turturea, Dumnezeuului lui Izrael.

Dar, de abea au primit soții martiri cununa biruinței și în văzduh s'a și văzut o cruce de lumină ca acel Labarum, care i-a ajutat lui Constantin să învingă. Trăznete răsuna pe Vatican. Vaticanul era pe atunci un deal pustiu, dar des cercetat de către un Spirit necunoscut.

Amfiteatrul fu zguduit din temelii. Chipurile idoloilor căzură. Și se auzi, ca altădată la Ierusalim, un glas care zise:

„Idolii se duc“.

Mulțimea privitorilor, înspăimântată de (semnele cari se arătau) părăsește jocurile. Galeriu intră în palatul său, apoi își slobozește mânia întunecată. El pune să fie tăiați cu sabia, iluștrii tovarăși ai lui Eudor.

Dar Constantin ajunge la porțile Romei. Galeriu cade copleșit de groaza răutăților săvârșite; el își dă sufletul blăstămând pe Dumnezeu.

Un tiran nou ia puterea supremă, dar e'nzadar. Dumnezeu trăznește din înaltul Ceriului. Semnul mântuirii strălucește. Constantin izbește pe Maxențiu și-l avșarile în Tibru.

Invingătorul intră în Cetatea Regină a lumii, iar dușmanii creștinilor se risipesc.

Prințul Constantin, prietenul lui Eudor, se grăbește atunci să culegă cele din urmă suspine ale lui Demodocus, pe care durerea îl ridică dela pământ, ca să ceară să fie botezat, pentru ca să poată merge (în raiu) să se întâlnească cu fica iui iubită (Cymodoceea).

Constantin aleargă apoi la locul unde au fost aruncate trupurile martirilor. Cei doi miri își păstraseră și după moartea frumusețea lor din viață. Căci printr'o minune cerească, rănilor lor se vindecaseră, iar pe fața lor se vedea pacea și fericirea.

O groapă este săpată pentru ei, în acel cimitir, unde fiul lui Lathenes (Eudor), fusese, altădată, luat dintre credincioși. Legiunile Gallilor, cari odinioară fuseseră duse la biruință de către Eudor, încunjură mormântul celui care le fusese general. Vulturul războinic al lui Romulus este împodobit cu crucea păcii. Pe mormântul tinerilor martiri, Constantin primește coroana de august. Și tot de pe același mormânt el dă poruncă tare că de aci înainte credința creștină să fie credința Impărăției.

tr. Victor I. Opreșu.

BIBLIOGRAFIE

Dumitru Neda: Sfântul în redingotă, Ven. Contardo Ferrini. Blaj, 144 pag., 20 lei. Bătrâna Tipografie dela Blaj, cu gloriuosul ei trecut, reînviată și mult întinerită în ultimul timp, în lunga serie a cărților, broșurelor, ziarelor și revistelor valoroase pe cari de ani de zile le editează, zilele acestea, și-a complectat lungul și al operelor de mare valoare duhovnicească, cu viața celui ce a fost Dr. Contardo Ferrini, profesor de universitate, care, ca și laic — prin viața lui deosebit de sfântă — nu de mult a fost trecut în rândurile strălucite ale **Venerabililor** Bisericii lui Hristos.

Cel ce va citi aceasta carte eșită din peana aleasă a Redactorului dela „Unirea“, Păr. Profesor de Teologie: Dum. Neda, va vedea, cum, știința adevărată și religia adevărată, se unesc în modul cel mai armonios, atunci, când se trăiește conform moralei pe care Biserica lui Hristos o propagă. De aceea, în toate cazurile se adevărește că, numai aceia găsesc contradicții între credința și știința adevărată, care, siliți de viața lor destrăbălată, își făuresc astfel de iluzii, pentru ca să-și adoarmă oarecum glasul conștiinței ce-i cheamă la o altă viață morală.

Profesorul de universitate: Dr. Contardo Ferrini, care are zece de volume — mai ales în ramura care l-a privit: dreptul — citate mereu și în manualele dela Facultățile noastre de drept, nu s'a suiat a se manifesta ori și cândeași creștin practicant, cuminecându-se toată viața zilnic aproape și petrecând mereu (chiar și sferturile academice) în fața Euharisticului Iisus din Tabernacolul mișelor, care i-a dat puterea ca El să fie un adevărat erou al virtuții creștine.

Aceasta nespuse de folositoare carte, nu avem cuvinte suficiente pentru a o recomanda indeajuns laicilor noștri, cari, în C. Ferrini, vor găsi un sfânt exemplu, vrednic de urmat.

Al. Lascarov-Moldovanu: Flori creștine, București, Tipografia „Cugetatea“, str. Mătăsari 23, 208 pag. 30 lei.

Autorul romanului căminului creștin: „Mamina“, pe care, la vreme, l-am recenzat cu atâta căldură, precum și al altor alte volume față de cari am avut cuvinte de sinceră admirație, în cele 208 pagini ne dă peste 80 de „flori creștine“ ca și care am avut bucuria de a publica — și publicăm și în acest număr al revistei — așa, înecat, cititorilor noștri, le sunt binecunoscute. De aceea avem curajul, ca, să le recomandăm stăruitor ori cărui intelectual creștin. Cu atât mai mult că, dl. Al. L. M., este laic (un distins avocat din București) care demult și-a făcut loc de cinste în Istoria Literaturii Române și, credem, cel mai de cinste, în Istoria Literaturii Române-Creștine. Adevărat că, presa jidovească, conform veninosului ei obicei, tace asupra celor mai multe opere ale dlui L. M., tocmai fiindcă ele sunt străbătute de un sincer duh-creștin, până acum neîntâlnit în literatura română. Un motiv în plus, pentru noi, ca să recomandăm sincer și fără de frică scrierile domniei-sale. Desigur, dacă scrierile dlui Al. L. M. ar fi pline de otravă sufletească, pline de scene imorale și ucigătoare de suflete, Adevărul, Dimineața, et comp, ar fi pline de cele mai alese elogii. Cum, însă, aceste scrieri, sunt dimpotrivă, întreaga „anunțată presă“ tace, de pare că niciodată, nici o carte creștină n'ar mai apare în Țara Românească.

Adulților și tineretului român creștin, recomandăm, aceste „flori creștine“, cum încă n'am mai recomandat nici o carte a distinsului nostru colaborator, fiind siguri, că scriind aceste rânduri, ne îndeplinim o datorie de conștiință și facem o faptă f. plăcută lui Dumnezeu și foarte folositoare pentru suflete.

Dumnezeu să ajute fecundului nostru scriitor, ca să poată scrie încă multe asemenea cărți!

Calendare pe 1936.

Pe lângă frumosul **Calendar dela Bixad** despre care am pomenit în numărul trecut, mai recomandăm încă următoarele calendare creștine-bisericești.

1. **Calendarul AGRU-lui pe 1936**, apărut la Oradea, sub conducerea Cl. Păr. Dr. Gavril Stan, putându-se comanda dela AGRU Eparhial din Oradea (Piața Unirei nr. 3) 10 lei.

Și acest calendar, pe lângă vastul material literar-religios, în spirit agrist, conține o mulțime de îndrumări practice cantonale (tipiconale), cetățenești, gospodărești, etc., etc., precum și târgurile din țară și câteva pagini de „glumă și petrecere“.

2. **Calendarul dela Blaj** care se poate avea dela Tipografia Seminarului Arhiepiscopical din Blaj, cu 12 lei.

Tipic, literatură religioasă, sfaturi, și tot felul de îndrumări folositoare. Este, ca întotdeauna, f. bine redactat.

3. **Almanahul revistei „Viața“ și cel dela „Presa Bună“**, ambele redactate în spirit adânc creștinesc.

*

4. De asemenea recomandăm și **Almanahul** ziarului „**România Creștină**“ ca și singurul almanah redactat în spirit național și creștin. Din el se poate vedea și realizările minunatelor tabere de muncă, cari, anul acesta, mai mult ca ori când, au împânzit pământul românesc.

Bogat, bine redactat și cu numeroase clișee, se vinde cu 40 lei, la ori ce librărie creștină.

*

În numărul viitor vom recenza — între altele — „**Ajută-te singur**“ de S. Smilas' în trad. dlui Lascarov-Moldovanu, sosită la Redacție, după încheierea Revistei.

NOTĂ: — Posta Redacției și Administrației la pagina 2.

*

Alăturăm, la acest număr, o broșură cu colinzi frumoase, pentru toți abonații noștri, care sunt în rând cu abonamentul.

În numărul de pe Ianuari vom trimite și aceluia, care până la data apariției (15 Ianuarie 1936) vor trimite abonamentul pe 1936).

Celor ce vor trimite abonamentul și pe anul viitor, le vom trimite pe lângă o a doua broșură cu colinzi și o altă modestă surpriză.

BCU Cluj / Central University Library Cluj